

יהודית בן יעקב - דברים לזכרה

יהודית נולדה בשנת 1919, בעיר קניגסברג שבגרמניה, למשפחה אמידה. אביה היה עורך דין. גם הסבים חיו בשכנות והמשפחה המורחבת הייתה נפגשת כל שבוע. הסבתא מצד אביה שמרה על בית כשר ושם חגגו את כל החגים ובילו הרבה. סבא וסבתא מצד האם היו יותר "מתבוללים". אצלם נחשפה יהודית לזויכוחים בין בני המשפחה הציונית לאלו שהתנגדו לה. אחת הדודות עלתה ארצה כבר בשנת 1923 והצטרפה לדגניה.

כשהייתה יהודית בת 14 (1933) עלתה ארצה עם קבוצה של ילדים, לבן שמן. השנים בהן למדה בבן שמן היו מכוונות מכל הבחינות: שם למדה עברית וחיייתה חיי חברה עם בני גילה, למדה חקלאות וספגה חינוך ותרבות. המשפט "כך עשינו בבן שמן" או "את זה למדתי בבן שמן" חזר שוב ושוב בשיחות עמה בעבודה המשותפת. בבן שמן הכירה יהודית את אליעזר ומאז לא נפרדו דרכיהם.

בתום הלימודים נאלצה יהודית לבחור בין 'החברה שלה' שהצטרפה לאלומות לבין 'החברה של אליעזר', והיא הצטרפה לקבוצה שלו, של יוצאי 'המחנות העולים' בעין חרוד. הייתה זו פגישתה הראשונה עם חיי קיבוץ. בעין חרוד קיבלו יפה מאד את בוגרי בן שמן - הרי היו בוגרי בי"ס חקלאי וידעו לעבוד. הנערים הצעירים בהכשרה שמו לב היטב לשאלות החינוך, ליחסים בין החברים, לקליטת הורים מבוגרים, לתרבות ועוד.

ואז, באכזבה גדולה קיבלו את החלטת הקיבוץ הארצי להפוך אותם ל"קיבוץ ימי" - הם שלמדו חקלאות, יהפכו פתאום לימאים? אבל החלטות מ"למעלה" צריך לכבד - והקבוצה הקטנה עברה לקריית-חיים להתחיל חיים עצמאיים, לעבוד ב'כיבוש העבודה' בנמל ולחכות לעלייה להתיישבות. הגברים עבדו בנמל והנשים, בעיקר בשירותים - כביסה, חלוקת בגדים שבועית לכל אחד, בישול וכדומה.

בשנת 1938 יהודית ואליעזר התחתנו כשיהודית לובשת חצאית שנתפרה מסדין וחולצה שנקנתה בקבוצה ועברה מכלה לכלה. בשנת 1941 נולד רן.

לאט ובהדרגה התחילו לעבור לנקודת ההתיישבות שלהם - קיסריה - ויותר מאוחר בחרו את השם "שדות ים". אחרונות לעבור לקיבוץ החדש היו האמהות עם הילדים.

אבל יהודית לא הספיקה להיות זמן רב בקיבוץ כי נשלחה ללמוד טיפול בתינוקות בקיבוץ גבעת חיים. את רן, לקחה אתה לשם. כשחזרה כעבור שנה ורבע, התחילה לעבוד עם תינוקות - ומאז לא נטשה את המקצוע. יהודית מתארת כמה הייתה גדולה האחריות וכבדה כאשר אין איש להתייעץ עמו. רופא היה מגיע פעמיים בשבוע, תרופות אנטיביוטיות לא היו עדיין וכל מחלה מדבקת גררה צורך בהסגר. יום העבודה היה ארוך, משש בבוקר ועד שעות הערב, וגם אז היו אמהות באות ליהודית הביתה בבקשות עזרה.

בתקופה זו פקד את המשפחה אסון כבד - הבן הקטן, עופר - ילדון בן שנתיים בלבד, טבע בים. חברי הקיבוץ הצעירים לא ידעו איך להשתתף בצערה הגדול של המשפחה ולא דיברו על כך. כמו שיהודית אמרה: "היינו עוד צעירים מאד, הורגלנו לא להראות כלפי חוץ את רגשותינו - מה שאצלי בלב, זה ענייני".

בתחילת שנות החמישים עברה התנועה הקיבוצית את המשבר הגדול בתולדותיה - 'הפילוג', והוא לא פסח על שדות ים. וכך, קבוצה קטנה של חברים משדות ים הגיעה אלינו, למעין צבי. אנחנו שמחנו מאד על התגברות המאד מוצלחת שנפלה עלינו כמו מתנה משמיים. להם, היה בהתחלה קשה שוב במקום חדש, וכן להתרגל למנהגים ה'יקיים' של חברי מעיין צבי. אך יהודית השתלבה במהרה בבית התינוקות. עיון ביומנים ישנים גם מגלה שהיא הצטרפה מיד לוועדת החינוך בכלל ולגיל הרך בפרט ונשארה פעילה בתחום כל חייה.

דורות של תינוקות יהודית גידלה, תמיד באהבה, במסירות ללא גבולות, הבנה וחכמה, תמיד עם ראייה 'עתיד, עם חשיבה קדימה, מה לשפר, מה להוסיף. 'מפעל הדגל' היה בניית בית התינוקות "החדש". שנים של תכנון, בדיקת צרכים וחשיבה יצרו מקום הכי טוב שאפשר לגידול התינוקות, כאשר כל פינה מתוכננת בדיוק ונכון, לילדים, לעובדות ולהורים.

על יחסה למטפלות אשר עבדו עמה אפשר ללמוד מדברים שאמרה צביה גולן: "יכולנו לבלבל לך את המוח - ולא התלוננת לרגע אחד. יכולנו לכעוס עלייך - ולא נעלבתי. היו פעמים שאפילו פגענו בך - ולא הראית זאת. אבל בסתר ליבנו ידענו שטעינו. רק את יכולת לקבל הכל ברוח טובה".

כמובן לא אוכל לשכוח את ה"מצה - בריי" שיהודית הביאה לארוחת הבוקר של המטפלות בבית התינוקות בפסח, את מסיבות יום ההולדת של חצי שנה - לאמהות בלבד, לקירוב לבבות ואווירה טובה. ועוד ועוד, אפשר בקלות להסחף. אחרי שהפסיקה להיות מטפלת ממש, המשיכה בריכוז הגיל הרך ועוד שנים רבות בנושא הצעצועים שסדרה, שמרה, ארגנה וחילקה באהבה לכל המטפלות.

ביתם של יהודית ואליעזר היה תמיד בית פתוח וחם. השולחן תמיד ערוך לאורחים שיגיעו והמנהג של בניית סוכה לתפארת ואירוח קבוצות וחברים כל ימי חג הסוכות, אין לו אח ורע. לשמחתנו, רן ושמחה ממשיכים במנהג.

במשך השנים המשפחה הלכה והתרחבה, לשמחתה של יהודית ונוצרו קשרים חמים והדוקים עם הנכדים. מותו של אליעזר אחרי כל כך הרבה שנים יחד, היה קשה ליהודית. מי יודע, אולי הם שוב ביחד אי-שם?

איבדנו חברה יקרה שהייתה לנו מורת דרך ומשענת נאמנה. אהבתי אותך, תחסרי לי.

נוחי בשלום על משכבך.